

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 25 kr., za četrta leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem tgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Katoliški shod, kaj je in ali nam ga je v Ljubljani treba?

Novi časi so nove potrebe in moder ni človek, ako jim zapira uho ali jih prezira, češ, da za-nj niso ali da sploh čas nima moči do njega. Resnica je, da človek živi v svojem času pa tudi po potrebah tega časa. V vrsti naših bralcev še imamo več taci, ki znajo za čase, ko ni bilo niti kacih volitev, niti zborov in torej tudi ne kacih večjih shodov: vseh teh pa imamo sedaj več, kakor nam je ljubo. Težko pa reče kateri izmed njih, da je sedaj boljše, lažje življenje. Vsak izmed njih pa torej čuti, da živi v novem času, v novih potrebah. To ne bode in ne more biti drugače, najbolje tedaj storimo, ako se pripravimo v pravem času za nove čase in za njih potrebe.

Ker pa se človek sam za-se ne more pripraviti za vse nove potrebe, more se pridružiti drugim, katere navdaja ista želja in to ga navede, da se z njimi shaja, z njimi pogovarja o taci rečéh, tedaj da se vdeleži shodov, na katerih se govori o njih. Na vseh shodih gre torej ljudém, ki se jih vdeležijo, za enake stvari in ako si gredó iz kraja njih misli tudi križem, na zadnje se vendar-le nekaj dožene, kar je vsem prav ali vsaj njih večini. To pa je že veliko, kajti potem skuša vsakdo tudi izpeljati sklepe, storjene na shodu.

In to je za-nj pa tudi za druge koristno, ako so sklepi dobri, razumni. Nekaj enacega pa se godi tudi na »katoliških shodih«. Njih se vdeleži lahko mož in žena, gospod in kmet, v obče vsak, kdor je katoliške vere in mu je mogoče iti iz doma. Vdeleži pa se shoda rajši tisti, ki mu je v resnici kaj do sv. vere in lažje on, ki zmore stroške, katerih mu je za to treba, ne da si dela pri tem kako šilo. Iz tega pa potlej pride, da se ga ne vdeležijo vsi, ki bi radi, ampak samo taki, katerim je to lahko, brez velike sile. Tem večji pomen pa imajo vsled tega sklepi, ki se napravijo v taci shodih.

V njih ima vsaka beseda svoj pomen in za njih vsako stoji sto in jezero mož, žen katoliških ter vsi dajo za-njo tudi odgovor, ako in kjer ga je potreba.

Ako kje kedaj, v naših časih in recimo koj, tudi v naših krajih, tedaj na slov. zemlji, je za »katoliške shode« potreba velika, nujna, silna. Sv. katoliška cerkev je imela vse čase, kar stoji, svoje sovražnike, ali oni so kedaj se vzdigovali le bolj v eni deželi ali v drugi, le bolj zoper eno ali drugo njeno resnico ali napravo: naše dni pa ima ona sovražnike po vsej zemlji in njim ni več na poti ena ali druga naprava, marveč ona sama; vsa katoliška cerkev je sedaj prav tisto torišče, na katerem si podasta Herod in Pilat roke iz nameña, da vdarita skupaj, roko v roci, na-njo, ne prašaje, kaj da pride potlej, ne maraje, če se tudi pogrezne zemlja ali se razbije vse družbinsko življenje, kakor ga imamo doslej. Le-to stoji, če tudi ne najbolje, vendar še na tleh krščanstva.

Slovensko ljudstvo naše je katoliško in da-si ni brez slabostij, brez večjih ali manjših napak, ono se je doslej verno, ali kako dolgo še ostane tako? — Slovensko ljudstvo naše se zaveda že tudi pravice, ki jih ima v državi — enake, kakor druga ljudstva, ali onih ne dobi, če se ne poteza dosledno za-nje in kdo zna, če se ono ne naveliča tega? — Slovensko ljudstvo naše uči se rado in bere rado ter je sploh, kakor poje pesem, »za uk prebrisane glave«, ali kaj pomaga, če v soli, v katero pošilja svoje otroke, ni dobrega duha in če tiči v berilu, ki ga jemlje v roke vsak dan, vsak teden ali vsakih štirinajst dnij, strupa, nejevere, liberalizma?

Taci in enaci vprašanji stavimo še lahko celo vrsto in o njih se lahko razpravlja na »katoliškem shodu« v Ljubljani. Čem bolje bodo te razprave in čem več in imenitniših mož, gospóde se vdeležijo tisti, tem bolji bodo sklepi in tem večja bode njih veljava. H krati pa se ne opravijo take reči, ampak za-nje je treba priprav in tedaj radi opomenimo naše bralce, naj storé

tudi oni kaj, vsak po svoji moči, za ta shod, ki se vrši najbrž v poznem poletju. Enim bode mogoče, da se ga vdeležijo, če že na-nj mislijo naprej, drugim pa more biti ne bode moči iz doma, le-ti pa naj prigovarjajo tacim, ki gredo lahko, ali manjka jim morebiti za to dobre volje. Sploh pa želimo, da si podamo na tem shodu vsi bratovsko roke ter pokažimo svetu, da smo, če že ne veliko na število, vsaj edino, katoliško ljudstvo! Iskreni katoliški možje so iskreni slovenski možje.

K članku »Občinske volitve na Slatini« v Vašem listu št. 7 od 18. febr. t. l. zahtevam na podlagi § 19 t. p. da sprejmete sledeči popravek.

Ni res, da kot zdravnik na Slatini ne plačujem štibre; ni res, da nimam pravice se na Slatini volitev vdeleževati, res tudi ni, da volim tam že več let brez pravice.

Res pa je, da dve tretjini cele moje štibre za svoje dohodke plačujem na Slatini; res je, da imam po § 1, e, o, v, r pravico na Slatini voliti in slednjič je tudi res, da imam enako pravico na vsak način tudi kot častni občan te občine.*

Celje, dne 8. marcija 1892.

Dr. J. Hoisel.

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberški.

VIII. Domačija. Pri takih prilikah, ko je sv. birna, so si rajni tudi prizadevali, prav veliko gostov privabiti, naj bi bili njihovi farani tem bolj v Gospodu veseli. Stroškov se niso bali nikdar, če je bilo treba za čast božjo kaj začeti. Prigodilo se je večkrat, da bi bili radi kaj dobrega storili, pa niso imeli denarja. Tedaj so pa prijatelju pisali: »Plačaj le Ti; bom že vrnil, kadar denarja dobim«. Takošnja milošnja pač pri Bogu kaj velja! Da bi svoje farane razveselili, povabili so mladega novomešnika, naj pri njih v Vurbergu sv. novo mešo pojejo. Novomešnikovi stariši na Češkem so namreč bili ubožni. Tako se je tudi zgodilo in nikdo ni bil pri tej svečanosti, ki je gospoda župnika več ko sto goldinarjev stala, bolj vesel, nego oni sami.

Stanovanje rajnega gospoda je bilo lepo pobeljeno, ne pa z barvami pisano. Nad svojo posteljo so imeli lepo sliko Matere Božje sv. Rožnega venca z Jezuškom v naročju. Nad svojo pisalno mizo so imeli sv. Alojzija in zraven škofovo sliko, v obednici pa žalostno Mater božjo pod sv. Križem. Ravno v tej sobi je visela tudi prav lepa in umetna slika presvitlega cesarja, katerega so rajni župnik ljubili in čistili kakor svojega ljubega očeta. Večkrat so mi rekli: »Za svitlega cesarja, ki sv. katoliško cerkev tako lepo spoštujejo in vsem svojim podložnikom tako lepe krščanske zglede dajejo in tako obilno miloščino delijo, molim vsak dan. Bog ve,

*) Gospod doktor pač čudno greši na § 19 t. p. in trdi v svojem »popravku« tacih rečij, katere mu popravimo lahko že mi, ne da čakamo na našega poročevalca, tako-le: 1. Ni res, da plačuje g. doktor dve tretjini ali le sploh kaj »štibre« na Slatini, saj še ondi davkarje ni! 2. Teško je resnica, »da ima po § 1. e, o, v, r, pravico na Slatini voliti«, čemu ga pa je sedaj njegov mož, župan Ogriseg, izbrisal iz zapisnika volilcev 2. volilnega razreda? 3. Če je v resnici častni občan Slatinske občine, potem ima pač more biti v 1. ali tudi v 3. volilnem razredu volilno pravico, nikakor pa ne v 2. razredu. Ali ravno v tem razredu je bilo g. doktorja treba, da pomore do zmage stranki nemškutarjev. Uredništvo.

kako bi se nam godilo, ako bi nas svitli cesar s svojo mogočno desnico krepko ne narovali?« — Jaz sem rajnemu gospodu rad pritrdiril in pristavil: »Za nas vse skrbijo, za to moramo tudi vsi za njih moliti, da bomo lepo v miru Bogu služiti zamogli.«

Čisto odlično mesto je zavzemala tudi podoba sv. Očeta, rimskega papeža. Kako da so višjemu pastirju domače lavantinske škofje vdani bili, vidi se že iz sledečega. Ko so rajni gospod po časopisih zvedeli, da so se naš milostljivi knez od škofovskega posvetovanja na Dunaju v jeseni bolni vrnili, so goreče za njihovo ozdravljenje molili in posebno o prazniku Marijinega čistega spočetja svoje ovčice opomnili, naj sv. obhajilo za zdravje našega višega pastirja darujejo in naj se spominjajo hvaležno njihovih nauk o priliki sv. birne.

Konečno omenim še to, da so rajni dolgoletnim preprirom med graščino in faro s tem konec storili, da so raje nekoliko odjenjali, in zdaj je vse v redu in so povsod mejniki postavljeni. Rekli so: »Boljša je kratka sprava, kakor pa dolga pravda«. — Svoje dni so Vurberški graščaki o vseh večih praznikih in shodih vse duhovnike in šolske gospode, ki so v cerkvi pomagali, k svoji mizi povabljali, da bi njih tako počastili. Graščak grof Attems je tudi v svoji oporoki naročil, naj se to godi na njegove stroške vedno naprej za vse čase. Ali časi so se spremenili in posestniki tudi. Za to so rajni gospod raje s sedanjim posestnikom graščine tako pogodili, da se je graščak z zmerno svotico v denarjih rešil svoje dosedanje dolžnosti. Za potrebni obed poskrbijo sedaj g. župnik, in gostom je to tudi ljubše, če se njim v duhovski hiši miza pogrne, kakor pa v graščini.

Kdo imenuje in plačuje organista? Na podlagi člena 15. temeljne državne postave z dne 21. dec. 1867, državni zakonik št. 142, ima pravico župnik imenovati organista in pevskega vodja na koru. Ta pravica pripada pa občini tedaj, če jo ima občina posebej s pismom zagotovljeno. Ukaz c. kr. ministra za uk in bogočastje z dne 6. oktobra 1881 št. 17.712. Organistova plača spada k cerkvenim potrebam; odrajtuje jo tedaj oni, čegar dolžnost je oskrbovati druge cerkvene potrebe. Fr. Šegula.

Gospodarske stvari.

Nekaj o gnojenji in gnojilih.

(Dalje.)

Vzamimo pa še drugi slučaj. Mi imamo mnogo vinogradov, a za-nje nič živinskega gnoja med tem, ko nam tudi ni mogoče dovoljno mešanega gnoja vkup spraviti. Razun tega pa je lega vinograda taka, da bi nošnja gnoja odveč stala. Kaj toraj storiti? Poslužimo se unetnih specialnih gnojil in sicer kupimo si za apnene zemlje ali za puhljico: 1. 600 kg. pepela, 100 kg. à 2 gld. = 12 gld.; 300 kg. superfosfata à 7 gld. 50 kr. = 22 gld. 50 kr.; 100 kg. čilinskega salitra 100 kg. à 12 gld. 50 kr. = 12 gld. 50 kr., vkup 87 gld. 2. ali za kalija bogate zemlje, kakor so one, katere nastajajo iz razpadanja granita: 300 kg. pepela, 100 kg. à 2 gld. = 6 gld.; 200 kg. superfosfata, 100 kg. à 7 gld. 50 kr. = 15 gld.; 100 kg. čilenskega salitra, 100 kg. à 12 gld. 50 kr. = 12 gld. 50 kr., vkup 33 gld. 50 kr. 3. ali v ravninah v bogateji zemlji: 400 kg. pepela, 100 kg. à 2 gld. = 8 gld.; 200 kg. superfosfata, 100 kg. à 12 gld. 50 kr. = 25 gld., vkup 33 gld. za hektar. To nam traje potem za štiri leta, toraj nas stane gnojilo okoli 8—22 gld. na hektar in leto. Razun tega imamo pa tudi vsako leto